Türkiye Kıyıları 10

Bildiriler Kitabı

Cilt - I

27 Nisan - 1 Mayıs 2010 TRABZON

www.kayimk.org.tr

VIII. Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları Ulusal Kongresi

Lale BALAS, Editör

KAY Kıyı Alanları Yönetimi Türkiye Milli Komitesi

Kıyı Alanları Yönetimi
Türkiye Milli Komitesi

ISBN: 978-605-88990-5-6

Türkiye' nin Kıyı ve Deniz Alanları VIII. Ulusal Kongresi
27 Nisan – 1 Mayıs 2010, Trabzon, **L.BALAS**(Editör)

Datça Yarımadası'nın Sürdürülebilirliği İçin Peyzaj Planlama Modeli

Yrd. Doç. Dr. Tülay Ayaşlıgil

Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Yıldız-Beşiktaş-İstanbul
E-posta: ayaslitu@yildiz.edu.tr

Özet

Datça Yarımadası, Ege ve Akdeniz'in özgün türlerinin buluştuğu, karasal, sulara ait ekosistemleri barındırmaktadır. Yarımada orman varlığı, flora ve vejetasyon yapısı, doğal yaşam alanları, yaban hayatı ile deniz flora ve faunası, biyolojik çeşitlilik ve tür çeşitliliği bakımından zengindir. Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgesi, Arkeolojik ve Kentsel Sit Alanları ile Fosil Kumul Alanlarına sahiptir. Nüfusu tarım ve balıkçılığa bağlı geçinmekle birlikte, sahip olduğu doğal ve tarihi yapısı, klimatik konfor özellikleri nedeniyle Yarımada turizm amaçlı çevresel baskılara maruz kalmaktadır.

Bu bildiride "Vizyonu: Datça Yarımadası Ekosistemlerinin Sürdürülebilirliği Peyzaj Planlama" olan, "Datça Yarımadası Peyzaj Çerçeve Planı ve Programı"nı oluşturmaya yönelik süreci içeren "Hedef ve Stratejiler" ortaya konulacaktır.

İÇİNDEKİLER

CİLT I

Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi	Sayfa No
Barcelona Sözleşmesi Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi Protokolü Çerçevesinde Türkiye'de Gerek Duyulacak Kıyı Yönetimi Çalışmaları *Erdal Özhan*	1
Kıyı Alanları Yönetimi Açısından "Kentsel Dönüşüm Alanları"na İlişkin Yasal Düzenlemelerin Değerlendirilmesi *Ertuğrul Doğan, M. Ali Akkaya*	7
Sürdürülebilir Kıyı Alanları Yönetimi Açısından Ar-Ge'nin Yeri ve Önemi *Ertuğrul Doğan M. Ali Akkaya*	15
Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi *Köksal Aktepe , Gamze Kılınç Demirvuran*	23
Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi, Bölgesel ve Ulusal Politika Girişimlerine Uluslararası Örnekler *Emine Yetişkul Şenbil, Köksal Aktepe*	37
Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca Yürütülen Bütünleşik Kıyı Alanları Projeleri *Hikmet Haspolatlı, Turgay Albayrak, M.Sait Yanmaz, Hidayet Uysal*	47
Bütünleşik Kıyı ve Deniz Alanı Yönetiminde Etkin Bir Araç: Koruma ve Kullanma Usul ve Esasları – Plan Hükümleri *Sezer Göktan*	59
Bütünleşik Kıyı Alan Yönetiminde Taşıma Kapasitesinin Önemi (Fethiye-Göcek ve Foça ÖÇKB Uygulamaları) *Gülhan Badur Özden*	69
Kabul edilebilir Değişiklik Sınırları (LAC) Modeli ile Phaselis Koyu Fiziksel Taşıma Kapasitesinin Belirlenmesi *Uğur B.Yıldırım, Gönül T. İçemer*	77
Akdeniz'de Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi (BKAY) Protokolü Çerçevesinde BKAY Göstergeleri *Aslı Numanoğlu Genç, Erdal Özhan*	89

Politika Ve Yasal Konular

Akdeniz Ülkelerinde Kıyı Politikaları ve Planlama: Türkiye İçin Öneriler **99**
İlker Akbay, Emrah Söylemez

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları İle Türkiye'nin Kıyı Yönetim Politikası **109**
Bayram Uzun, Halil İbrahim İnan

AİHM'nin Kıyı Alanlarında Bedelsiz Kamulaştırma İşleminin İptali ve İç Hukuka Etkisi **121**
M. Ali Akkaya, Ertuğrul Doğan

Yönetim, Doğal Çevre ve Kamu Yararı (Kıyı Alanları Üzerine İnceleme ve Öneriler) **129**
Bülent Üncü

Kıyı Ülkeleri İçin Deniz Yetki Alanlarının Önemi **139**
Gökçe Çiçek Ceyhun, Ersel Zafer Oral, Nurser Gökdemir Işık

Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Kıyı Tesislerinde Uygulanması **151**
Sercan Erol, Ersan Başar

Deniz Kadastrosu Kavramı ve Gelişmiş Ülkelerdeki Uygulamaları **159**
Faik Ahmet Sesli, Gül Uslu

Kıyı Kenar Çizgisi Tespitlerinde Karşılaşılan Problemlerin Teknik Yönden İncelenmesi **173**
Nihat Akyol, Faik Ahmet Sesli, Süleyman Gün

Kıyı Kenar Çizgisi Tespiti ve Kıyı Kenar Çizgisine Bağlı Uygulamalar **183**
Sayit Altın

Kıyı Kenar Çizgisi Tespitlerindeki Problemlerin ve Mülkiyetle İlişkilerinin Hukuki ve Teknik Yönden İncelenmesi **197**
Faik Ahmet Sesli, Cem Kılıçoğlu, Nihat Akyol

Kıyı Alanlarının Planlaması ve Kullanımları

Armutlu (Yalova) Örneğinde Kıyı Alanlarının Kullanımı Ve Planlaması **207**
Canan Cengiz, Murat Ertuğrul Yazgan

Karşı Kıyı Siluetinin Kent Kimliğindeki Önemi: İstanbul Tarihi Yarımada ve Karşı Kıyısı **217**
Tunay Akarsu, Nilgün Erkan

Türkiye Kıyılarına Uygun, Çevre Dostu Yüzer Evler İçin Mühendislik ve Mimarlık Parametreleri **227**
Ayça Tartar, Yalçın Ünsan

1890'lardan Günümüze Zonguldak Taşkömür Havzasında Endüstrileşmeye Bağlı Kıyı Değişimlerinin İncelenmesi **237**
Hakan Ş. Kutoğlu, Hakan Akçın, K. Sedar Görmüş, Murat Oruç, Sayim Öngel, Şafak Şimşek

Nükleer Enerji Projelerinde Yer Seçimi Bilgilenme ve Halk Katılımı **245**
Hamit Palabıyık, Hikmet Yavaş, Murat Aydın

Kıyı Alanlarındaki Kent-Doğal Sistem Kesitinde Ekolojik Planlama İlkeleri Geliştirilmesi **257**
Abdoljalil Kor, Ayşe Özyetgin Zeynep Okay Durmuşoğlu, Hayriye Eşbah

İstanbul-Şile Sahil Bandı Kıyı Kullanımının Peyzaj Planlama Kapsamında Değerlendirilmesi: Potansiyeller-Tehditler **267**
Seher Demet Kap

Datça Yarımadası'nın Sürdürülebilirliği İçin Peyzaj Planlama Modeli **277**
Tülay Ayaşlıgil

İnsan-Doğa-Çevre İlişkilerinin Ekoturizm Temelinde Kıyı Alanları Üzerine Etkisinin Değerlendirilmesi **289**
Ceren Koca, Serdar Selim, Ümit Erdem

Blaarmeersen-Ghent/Belçika Su Sporları Merkezi ve Rekreasyon Alanı Projesi **299**
Levent Kırval

Doğu Karadeniz Sahil Yolunun, Kıyı Alanlarına Etkisi **309**
Coşkun Erüz, Koray Özşeker, Kadir Seyhan

İzmir Körfezinde Deniz Kullanımı **317**
İdil Pazı, Güzel Yücel-Gier, Yalçın Arısoy

Deniz ve Kıyı Koruma Alanları Projeleri ve Uygulamaları

Kıyı Suları İçin Kirlilik İzlemede Uydu Görüntüsü Kullanımı : Göcek Örneği **323**
Ahmet Çizmeli, Emre Alp, Hasan Örek, Şebnem Düzgün, Ahmet Cevdet Yalçıner, Ceren Özer, Zeynep Yücel

Kaş-Kekova Özel Çevre Koruma Bölgesi Deniz Yönetim Planı Ve Uygulaması, Güney MedPAN Türkiye Pilot Projesi **335**
Umut Tural

Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi Kıyı ve Deniz Alanları Bütünleşik Yönetim Planlaması **343**
Cem O. Kıraç, Canan Orhun, Ayhan Toprak, N. Ozan Veryeri, Umberto Galli-Orsi, Vahdet Ünal, Mustafa Erdem, Ahmet Çalca, Güner Ergün, Bahar Suseven, Ahmet C. Yalçıner, Emrah Manap, Zafer Kızılkaya, M. Kemal Battal, Yalçın Savaş, Damien Dessane, Z. Derya Yıldırım, Nuray G.Veryeri, Gökhan Kaboğlu, Semiha Çağlayan, Eren Özden, Harun Güçlüsoy

Anahtar Kelimeler

Datça Yarımadası, Reşadiye Yarımadası, Peyzaj Planlama, Ekolojik Planlama, , Doğa Koruma, Ekosistemler, Sürdürülebilirlik,

Giriş

Datça Yarımadası Türkiye'de Ege Denizi ve de Akdeniz'e kıyısı olan tek Yarımadadır.

Datça Yarımadası Türkiye'de bulunan Avrupa Ormanlarının "100 sıcak" noktasından biri, Türkiye Ormanlarının "9 sıcak noktası" arasındadır.

Datça Yarımadası Türkiye Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF) tarafından ulusal uzmanların katılımıyla belirlenen Türkiye'deki 122 "Önemli Bitki Alanı" (ÖBA) arasındadır.

Yarımada ülke çapında nadir yaklaşık 159 "Bitki Taksonunun Yaşam Alanı"dır.

Yarımada kıyıları nesli tehlike altında bulunan Akdeniz Fokları (*Monachus monachus*) için önemli "Habitat"lar oluşturur.

Yarımadada Ege ve Akdeniz Bölgesi'nde nadir görülen "Bakir Kıyı", "Kumul Alanları" bulunmaktadır. Gebekum jeolojik açıdan önemli bir "Fosil Kumul" olup, bitki ve kuş çeşitliliği bakımından da zengindir.

Bitkiler, kuşlar, memeliler, sürüngenler ve çiftyaşamlar açısından "Önemli Doğa Alanı" (ÖDA); nesli tehlike altında, dar yayılışlı veya tek bir biyoma bağımlı türlerin uluslararası öneme sahip populasyonlarını içeren veya bir ya da daha çok türün büyük sayılarda barındıkları alanlar bulunmaktadır.

Datça Bozburun Özel Çevre koruma Bölgesi (ÖÇKB) Biyolojik zenginliğinin tespiti ve Yönetim Planı ile 123 kuş türü barındırmaktadır.

Doğa Derneği ve BirdLife'ın güncelleştirdiği Türkiye'nin "Önemli Kuş Alanları" (ÖKA) "Akdeniz Biyomu" (Doğal Yaşam Birlikleri) statüsüne sahiptir. (National Geografic, 2005).

1451 yılında Osmanlı topraklarına katılan bölgenin en önemli Antik kenti Dor Birliği'nin Merkezi "Knidos" yarımadada yer almaktadır.

Datça Yarımadası peyzajını oluşturan tüm doğal ve kültürel değerleriyle mutlaka korunması gerekli bir dünya miras alanıdır. Korumada ve doğru kullanmada "Peyzaj Planlama" en önemli araçlardan biridir.

Datça Yarımadası Doğal Peyzaj Yapısı

Konumu

Datça Yarımadası Muğla İli sınırları içindedir (Harita 1).

İklim Durumu

Yarımadada 800 metre yüksekliğe kadar olan alanlarda asıl "Akdeniz İklimi" ve daha yüksek alanlarda "Akdeniz Dağ İklimi" etkilidir.

Bölgede yıllık toplam yağışın % 60'ı kış aylarında gerçekleşen Akdeniz İklimi Yağış rejimi görülür. Yıllık yağış ortalaması 1000 mm civarındadır (Muğla İl Çevre Durum Raporu, 2007).

Harita 1: Datça Yarımadası'nın Konumu (Muğla Tarım Master Planı, 2003-2004).

Jeolojisi

Mesozoik dönem (2. zamana) ait kayaların yer aldığı bölge bugünkü şeklini çok daha genç bir dönemde neojen- kuvarternerde kazanmıştır. Yarımadası ana karaya dar ve yüksek serpantin sırtlarla bağlanır(Muğla Tarım Master Planı, 2004).

Topoğrafya ve Rölyef

Doğu batı yönünde uzanan yarımadanın toplam yüzölçümü 459 km² olup, kuzey-güney yönünde en geniş yeri 17 km, en dar yeri 800 m. dir, genel olarak dağlık bir yapıya sahiptir.

Rölyef bakımından geniş, dar kıyıdan, aniden yükselen duvar şeklinde dik pek çok farklı nitelikteki koylar ve bunları izleyen kıyılara ek kumul alanlar bulunmaktadır. Kireçtaşından oluşmuş Bozdağ/Kocadağ 1163 m.ile yarımadanın en büyük yükseltisidir (Muğla Tarım Master Planı, 2003-2004).

durumundadır. Verilerinin kesinlik derecelerinin yüksek olmasından dolayı çeşitli düzeylerde yapılacak olan planlamalara, programlara ve önlemlere rahat bir şekilde girebilir (Çizelge: 1 , 2).

Çizelge 1 : Peyzaj Planlamada Doğa Korumanın Esasları (Ayaşlıgil, Y. 1991), (Ayaşlıgil, T. 2003, 2005, 2008).

BİOMLAR : MAKRO İKLİM SAHASINDA FİZYONOMİK KLİMAKS VE VEJETASYON TİPİNİN İÇİNDE YER ALAN YAŞAM BİRLİĞİ	DOĞA PARKLARI
EKOLOJİK TÜR KOMBİNASYONLARI POPULASYONLAR ALTTÜRLER	PEYZAJ PARÇALARI
TÜR VE HAYVAN BİREYLERİ BUNLARIN YAŞAM SAHALARI VE AKSİYON MEKANLARI	ORMAN ALANI: MUHAFAZA ORMANI
BİTKİ VE HAYVAN TOPLUMLARININ GELİŞİMİ VE KORUNMASINI SAĞLAYACAK DOLAYLI VE DOLAYSIZ TÜM ÖNLEMLER	OBJE KORUMA: DOĞAL ANIT
	HAYVAN VE BİTKİ YAŞAM ŞARTLARININ GELİŞTİRİLMESİ VE GÜVENCE ALTINA ALINMASI, PEYZAJDAKİ DOĞAL ABİYOTİK OLGULARIN KORUNMASI
TÜR KORUMA	**ALAN KORUMA**
PEYZAJIN TÜMÜNDE HAYVAN VE BİTKİ YAŞAM OLANAKLARINI GELİŞTİRMEK VE KORUMAK ORGANİZMANIN BULUNDUĞU ORTAMIN ÜZERİNDE ETKİLİ TÜM ÇEVRE FAKTÖRLERİNİN SAPTANMASI	
BİYOTOP KORUMA = YAŞAM ORTAMI KORUMA	
DOĞA KORUMADA AMAÇ : HAYVAN VE BİTKİ POPULASYONLARI ÜZERİNDE OLUMSUZ ETKİ YAPABİLECEK TEHLİKELERİN ÖNLENMESİ	
EKOSİSTEMLERİN KORUNMASI	
DOĞA KORUMA PLANLAMASI	
PEYZAJ PLANLAMA	

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

6. Datça Hurması: Datça Hurması (*Phoenix theoprastii*) Türkiye ve Rodos, Girit Adasına özgü 4.buzul çağından kalan endemik, nadir bir tür olup. Yarımada üzerinde önemli koloniler oluşturur. Türkiye'deki en geniş yayılımıyla nem ve su seviyesi yüksek olan Hurmalıbük ve Eksere vadilerinde görülür. Buzul çağında, güneydeki sıcak iklimlere inen Datça hurması ve sığla gibi türler derin dere ve kıyı vadileri gibi korunaklı alanlarda günümüze değin ulaşabilen türler arasındadır.

7. Datça Hurması ve Bitki toplulukları: Derin vadi tabanlarında Datça Hurması (*Phoenix theoprastii*) yanısıra: Sandal Ağacı *(Arbutus andrachne),* Keçiboynuzu *(Ceratonia siliqua),* Yabani incir *(Ficus carica),* Yabani mersin *(Myrtus communis),* Silcan (*Smilax aspera*), Üzüm *(Vitis vinifera) eşlik eder.*

8. Boylu Makiler: Datça Yarımadası'nda çok iyi gelişmiş Boylu Makiler kireç taşları üzerinde iyi gelişmiş Sandal *(Arbutus andrachne),* Defne *(Laurus nobilis),* Büyük yapraklı akçakesme *(Phillyrea latifolia),* Kermes Meşesi *(Quercus coccifera),* Pırnal Meşesi *(Quercus ilex)* oluşan boylu maki topluluğu öbekler halinde yer alır.

Datça Hurması Topluluğu

Orman Aamenajman Planlarına göre yarımadada Muğla Orman Bölge Müdürlüğü, Marmaris İşletme Müdürlüğü, Datça İşletme Şefliği sınırları içinde, mülkiyeti ve idare şekli tümüyle Devlete ait, doğal oluşumlu ve toplam alanı 215 Ha. olan "Datça Hurması Topluluğu" bulunmaktadır. Bu topluluk ortalama 50 m. rakım, % 75 eğimli, serpantin anakaya, killi kireçli toprak tipi ile kuzey-güney bakılı bir alanda yer almaktadır. Bu bölgede ortalama yıllık yağış miktarı 1185 mm., nispi nem % 72, ortalama sıcaklık 18.4°C dir. Odunsu bu türün ortalama boyu 12 m., ortalama gövde çapı 40 cm. olup gelişmiş bireylerden oluşmaktadır. Bu topluluğun florasını çayır otları ve tali ağaç türleri kızılçamdır.

Peyzaj Planlama Nedir?

Doğanın ve doğal ve kültürel peyzajın, kırsal ve kentsel alanlarda korunması, ekolojik açıdan ele alınarak kullanılması ancak "Peyzaj Planlanma" ile sağlanabilir. Birbiriyle ilişkili bir doğal sistem oluşturan ekolojik yönden değerli mekanlar; "Doğa ve Peyzaj Koruma Alanları, Doğa Anıtları, Korunan Peyzaj Parçaları, Orman ve Su Koruma Bölgeleri" gibi koruma alanları ile doğal bitki ve hayvanlar korunur, yaşam ortamları güvence altına alınır.

Peyzaj planlama gelişmiş batı ülkelerinde ülke kaynaklarını ekolojik ve biyolojik açıdan güvence altına almak için uygulanan bir planlama sürecidir. "Peyzaj Çerçeve Planı, Peyzaj Programı, Peyzaj Planları" gibi plan etapları vardır (Çizelge : 1 , 2).

Peyzaj planlama süreci bütün doğal varlıkların geliştirilmesi ve korunmasında en önemli yoldur. Ancak doğa korumaya yönelik tüm alanları kapsayacak biyotopların belirlenmesi ve haritalaması gereklidir. Biyotop haritalaması, peyzaj planları ve şehir planları için vazgeçilemez bir temel çalışma

Güncel Bitki Örtüsü (Aktüel Vejetasyonu)

Türkiye'de yarımadalar en az bozulmuş "Alçak Arazi Akdeniz Bitki Örtüsü" tiplerini sergiler. Genel olarak orman ve maki topluluklarıyla kaplıdır. Bunlar kireç taşı ve serpantin kayalar üzerinde çok iyi gelişmiş boylu maki, Nemli Kızılçam Ormanı, Sarp kayalıklarda iyi gelişmiş bitki toplulukları Nemli, vadi tabanlarında gelişmiş bitki topluluklarıdır (Orman Amenajman Plan Raporu, 2007).

Orman Varlığı

Datça Yarımadası'nın genel alanı 41869,5 Ha. olup; 14509 Ha. ormansız alandan ve % 65'i (27360 Ha.) ormanlık alandan oluşmaktadır. Bu orman alanının % 15'i (6264.0 Ha.) normal orman, % 50'si (21096 Ha.) bozuk ormandır. Ormanlık alanın 20523 Ha.'ı koru ormanı, 6837 Ha.'ı baltalık ormandır (Orman Amenajman Plan Raporu, 2007) .

Gen Koruma Ormanı

Kızılçam (*Pinus brutia*), Fıstık çamı (*Pinus pinea*), Sahil çamı (*Pinus pinaster*), Okaliptus (*Eukoliptus* spp.), Sığla (*Liquidambar orientalis*) ve diğer yapraklılar oluşturmaktadır. Orman Amenajman Rapor ve Planlarına göre Datça Yarımadası'nın orman varlığı 8 ana ağaç topluluğundan oluşmaktadır:

1. Kızılçam Orman Topluluğu: Genel olarak "orman ve maki" topluluklarıyla kaplıdır. Kireç taşları üzerinde gelişmiş sık Kızılçam (*Pinus brutia)* orman topluluğu, *Sandal Ağacı (Arbutus andrachne),* Defne *(Laurus nobilis), (Phillyrea latifolia),* Meşe *(Quercus coccifera),* Meşeden *(Quercus ilex)* oluşan boylu maki topluluğu öbekler halinde yer alır.

2. Kızılçam Orman Topluluğu: Yarımada genelinde orman ve maki toplulukları yanısıra daha nemli bölgelerde ise (*Clematis cirrhosa*), Silcan (*Smilax aspera*), gibi tırmanıcı odunsu bitkiler yaygındır.

3. Akdeniz Servisi Toplulukları: Akdeniz Servisi (*Cupressus sempervirens)* toplulukları özellikle Değirmen Bükü, Sındı Köyü, Turunç civarında görülür.

4. Akdeniz Funda Topluluğu: Datça Kıstağı bölümü içerdiği küçük Akdeniz Funda (*Erica manipulilora)* topluluğu açısından önemlidir. Bu bitki örtüsü içinde, mevsime bağlı olarak su dolan çukurlarda lokal olarak (*Colchicum lingulatum*) ve endemik Nergis (*Narcissus tazetta* spp. *tazetta)* yer alır.

5. Sığla Ormanları: Sığla Ormanları özellikle serpantin kayalar üzerindeki su sızıntıları, akarsu kenarları, nehir yataklarında yaygın olarak gelişmiş Sığla Ağacı (*Liquidambar orientalis*), doğa koruma açısından olağanüstü önem taşır.

MEKAN	ÖLÇEK	PLAN ADI	İÇERİĞİ
ÜLKE	1/500 000 1/200 000	Ülke / Mekan Planlama Programı	• Peyzaj Programı, • Kent / Yerleşim Gelişim Planı
BÖLGE	1/50 000 1/25 000	Peyzaj Çerçeve Planı ve Yerel Plan Peyzaj Çerçeve Planı ve Yerel Plan	• Koruma Planı • Gelişim Planı • Havza Planı • Biyotop Haritalama
ALAN KULLANIM PLANI (YEREL / BELEDİYE)	1/5 000	Peyzaj Planı	Uzmanlık Planları Çerçevesinde **Peyzaj Planlaması:**
	1/1 000	Peyzaj Planı	• Yeşil Alan Planlaması • Rekreasyon Planlaması • Su Ekonomisi Planlaması • Orman Planlaması • Turizm Gelişim Planı • Doğa Koruma Planlaması • Milli Park Planlaması, • Özel Çevre Koruma Planı • Kırsal Planlama

Çizelge 2 : Mekan ve Ölçeğe Göre Peyzaj Planlama Süreci (Ayaşlıgil, 1991).

Datça Yarımadası Peyzaj Planlaması Hedef ve Stratejileri

Amaç : Datça Yarımadası Ekosistemlerinin Sürdürülebilirliği

Hedef : Datça Yarımadası'nın Peyzaj Planlaması

Alt Hedefler :

1. Mevcut doğal sistemlerin (ekosistemlerin),
2. Peyzajın işlevlerini sağlamak (havzalar, ormanlar, çayır ve meralar)
2. Doğal kaynakları koruyarak kullanılabilir kılmak
3. Bitki ve hayvan varlığını korumak
4. Özgün peyzajın devamlılığını sağlamak

www.**kaytmk**.org.tr

Tatlısu ekosistemlerinin belirlenmesi

- Tatlısu florasının belirlenmesi
- Tatlısu faunasının belirlenmesi
- Tatlısu yaşam alanlarının belirlenmesi

Tatlısu ekosistemlerinin belirlenmesi

- Tatlısu farklı yaşam alanlarının ortaya konması
- Tatlısu flora çeşitlilik alanlarının belirlenmesi
- Tatlısu fauna çeşitlilik alanlarının belirlenmesi
- Tatlısu ekosistem çeşitliliğinin belirlenmesi
- Hassas tatlısu ekosistemlerin belirlenmesi

Yukarıda yarımada bazında son hali olmamakla birlikte, sadece bir alt hedef açılımı sunulmuştur. Burada görüldüğü gibi Peyzaj Planlama süreci birçok disiplinde uzman kişinin, birlikte ve arazide önemli bir ön çalışma yapmasını gerektirmektedir.

Sonuç

Datça Yarımadası Peyzaj Planlaması kapsamında "Peyzaj Çerçeve Planı ve Programı" oluşturulmalı, "Datça Yarımadası Hedef ve Stratejileri" mutlaka ortaya konmalıdır. Çizelge 1 ve 2 de tanımlanan mekan, ölçek ve uzmanlık gerektiren plan ve program aşamaları yarımada bütününde peyzaj planlama süreci başlatılmalıdır. Buna göre aşağıda anılan planlar ölçekleri peyzaj planlama süreci dahilinde hazırlanmalıdır.

Datça Yarımadası Peyzaj Çerçeve Planı ve Yerel Planları oluşturulmasına yönelik 1/50 000 ve/veya 1/25 000 ölçekli :

Datça Yarımadası Koruma Planı,
Datça Yarımadası Gelişim Planı,
Datça Yarımadası Havza Planı,
Datça Yarımadası Biyotop Haritalaması yapılmalıdır.

Uzmanlık planları çerçevesinde Datça Yarımadası'nın özellikli alanlarına göre 1/5 000 ve/veya 1/1 000 ölçekli Peyzaj Planları:

Datça Yarımadası Yeşil Alan Planlaması,
Datça Yarımadası Rekreasyon Planlaması,
Datça Yarımadası Su Ekonomisi Planlaması,
Datça Yarımadası Orman Planlaması,
Datça Yarımadası Turizm Gelişim Planı,
Datça Yarımadası Doğa Koruma Planlaması,
Datça Yarımadası Milli Park Planlaması,
Datça Yarımadası Özel Çevre Koruma Planı,
Datça Yarımadası Kırsal Planlaması yapılmalıdır.

İzlenecek yol haritası : Önemli Biyotopların Belirlenmesi

Hayvan varlığının belirlenmesi
- Yaban Hayatı Hayvan Varlığı
- Tarım ve Hayvancılık Potansiyeli Bakımından Hayvan Varlığı

Yaban hayvanlarının yaşam alanlarının belirlenmesi
- Orman Yaban Hayatı
- Tarımsal Yaban Hayatı
- Sulak Alanlar Yaban Hayatı
- Bakir Alanlar Yaban Hayatı
- Başkaca Yaban Hayatı Alanları

Orman alanlarındaki ekosistemlerin belirlenmesi
1. Maki Ekosistemleri
2. Psödomaki Ekosistemleri
3. Garig Ekosistemleri
4. Mera Ekosistemleri
   - Kuru Çimenlikler ve Taşlık ve Kayalık Yerlerin Vejetasyonu
   - Kalkerli Yamaçlarda Çimenlikler
5. Kayalık Ekosistemleri
   - Tuzlu Suların Çarptığı Kayalıkların Vejetasyonu
6. Sucul Ekosistemler
   Nemli Çayırlar
   Sazlıklar
   Çayırlıklar (Phragmitetea)
7. Kültür Arazileri Ekosistemleri
8. Yarı Karasal Ekosistemler
   Tuzlu-Bataklıklar
9. Kumul Ekosistemleri

Orman alanlarında flora ve fauna çeşitliliğinin belirlenmesi
- Flora çeşitliliği
- Fauna çeşitliliği

Deniz flora ve faunasının belirlenmesi
- Deniz florasının belirlenmesi
- Deniz faunasının belirlenmesi
- Deniz kıyı yaşam alanlarının belirlenmesi

Deniz ekosistemlerinin belirlenmesi
- Deniz flora çeşitlilik alanlarının belirlenmesi
- Deniz fauna çeşitlilik alanlarının belirlenmesi
- Deniz ekosistem çeşitliliğinin belirlenmesi
- Hassas deniz ekosistemlerin belirlenmesi

Kaynaklar

Ayaşlıgil, T. (2003) : 'Nevşehir İli Kapadokya Bölgesi Doğal Peyzaj Özellikleri' Kapadokya Üzerine YTÜ Üniversite Yayın No: YTÜ. MF. SM-03.0702/ Fakülte Yayın No: MF.ŞBP-03.001 İSTANBUL 2003.

Ayaşlıgil, T. (2005): 'Ekolojik Yaklaşımlı Sarıyer Peyzaj Çerçeve Planı - Master Planı'Yardımcı araştırıcılar : Ulusoy, Y., Kuşak, B., İmrek, Ö., Eyüpreisoğlu, M. YTÜ Bilimsel Araştırmalar Koordinatörlüğü Projesi No: 24-03-02-01.

Atabay, S.; Ayaşlıgil, T. ; Tüzün, G. (2005) : 'Doğal Yapı' Erzurum- Erzincan-Bayburt Bölgesel Gelişme Planı Kitap I - Analitik Rapor Ekonomik-Toplumsal Mekansal Örgütlenme İçin Dar Bölgeli Polarize Model, UNDP,DPT, YTÜ, ATAÜ, ISBN975-461-396-6,Tayf Matbaacılık, İstanbul.

Ayaşlıgil, T. ; Batuk, F. (2005) : 'Doğal Yapı'Erzurum-Erzincan-Bayburt Bölgesel Gelişme Planı Kitap II - Analitik Rapor/Haritalar Ekonomik-Toplumsal Mekansal Örgütlenme İçin Dar Bölgeli Polarize Model, UNDP, DPT, YTÜ, ATAÜ, ISBN975-461-397-4, Tayf Matbaacılık, İstanbul.

Ayaşlıgil, T. ; Batuk, F. (2005) : 'Sürdürülebilir Doğal Kaynak Kullanımı ve Ekolojik Planlama' Erzurum-Erzincan-Bayburt Bölgesel Gelişme Planı Kitap III - Sentez ve Öneriler. Ekonomik-Toplumsal Mekansal Örgütlenme İçin Dar Bölgeli Polarize Model, UNDP, DPT, YTÜ, ATAÜ, ISBN975-461-398-2, Tayf Matbaacılık, İstanbul.

Atabay, S. ; Ayaşlıgil, T. (2005) : 'Doğal Kaynakların Korunması ve Sürdürülebilirliği- EEB Bölgesi Doğal Yapı Yol Haritası / SWOT Analizi' Erzurum-Erzincan-Bayburt Bölgesel Gelişme Planı Kitap III - Sentez ve Öneriler. Ekonomik-Toplumsal Mekansal Örgütlenme İçin Dar Bölgeli Polarize Model, UNDP, DPT, YTÜ, ATAÜ, ISBN975-461-398-2, Tayf Matbaacılık, İstanbul.

Ayaşlıgil, T. ; Batuk, F. (2005) : 'Sürdürülebilir Doğal Kaynak Kullanımı ve Ekolojik Planlama' Erzurum-Erzincan-Bayburt Bölgesel Gelişme Planı Kitap IV - Sentez ve Öneriler / Haritalar. Ekonomik-Toplumsal Mekansal Örgütlenme İçin Dar Bölgeli Polarize Model, UNDP, DPT, YTÜ, ATAÜ, ISBN975-461-399-0, Tayf Matbaacılık, İstanbul.

Ayaşlıgil, T., Tozar, T. 2008 : Doğal Kaynakların Sürdürülebilirliği için Geliştirilen 'Ekolojik Planlama Yöntemleri' İÜ Orman Fakültesi Dergisi Seri A, Cilt:, Sayı :, S., İstanbul.

Ayaşlıgil, Y. 1991 : Ekolojik Planlama I- II. Yüksek Lisans Dersi, Basılmamış ders notlarından üretilmiştir, İÜOF. İstanbul.
Muğla İl Çevre Durum Raporu, 2007.

Kaynaklar

Ayaşlıgil, T. (2003) : 'Nevşehir İli Kapadokya Bölgesi Doğal Peyzaj Özellikleri' Kapadokya Üzerine YTÜ Üniversite Yayın No: YTÜ. MF. SM-03.0702/ Fakülte Yayın No: MF.ŞBP-03.001 İSTANBUL 2003.

Ayaşlıgil, T. (2005): 'Ekolojik Yaklaşımlı Sarıyer Peyzaj Çerçeve Planı - Master Planı'Yardımcı araştırıcılar : Ulusoy, Y., Kuşak, B., İmrek, Ö., Eyüpreisoğlu, M. YTÜ Bilimsel Araştırmalar Koordinatörlüğü Projesi No: 24-03-02-01.

Atabay, S.; Ayaşlıgil, T. ; Tüzün, G. (2005) : 'Doğal Yapı' Erzurum- Erzincan-Bayburt Bölgesel Gelişme Planı Kitap I - Analitik Rapor Ekonomik-Toplumsal Mekansal Örgütlenme İçin Dar Bölgeli Polarize Model, UNDP,DPT, YTÜ, ATAÜ, ISBN975-461-396-6,Tayf Matbaacılık, İstanbul.

Ayaşlıgil, T. ; Batuk, F. (2005) : 'Doğal Yapı'Erzurum-Erzincan-Bayburt Bölgesel Gelişme Planı Kitap II - Analitik Rapor/Haritalar Ekonomik-Toplumsal Mekansal Örgütlenme İçin Dar Bölgeli Polarize Model, UNDP, DPT, YTÜ, ATAÜ, ISBN975-461-397-4, Tayf Matbaacılık, İstanbul.

Ayaşlıgil, T. ; Batuk, F. (2005) : 'Sürdürülebilir Doğal Kaynak Kullanımı ve Ekolojik Planlama' Erzurum-Erzincan-Bayburt Bölgesel Gelişme Planı Kitap III - Sentez ve Öneriler. Ekonomik-Toplumsal Mekansal Örgütlenme İçin Dar Bölgeli Polarize Model, UNDP, DPT, YTÜ, ATAÜ, ISBN975-461-398-2, Tayf Matbaacılık, İstanbul.

Atabay, S. ; Ayaşlıgil, T. (2005) : 'Doğal Kaynakların Korunması ve Sürdürülebilirliği- EEB Bölgesi Doğal Yapı Yol Haritası / SWOT Analizi' Erzurum-Erzincan-Bayburt Bölgesel Gelişme Planı Kitap III - Sentez ve Öneriler. Ekonomik-Toplumsal Mekansal Örgütlenme İçin Dar Bölgeli Polarize Model, UNDP, DPT, YTÜ, ATAÜ, ISBN975-461-398-2, Tayf Matbaacılık, İstanbul.

Ayaşlıgil, T. ; Batuk, F. (2005) : 'Sürdürülebilir Doğal Kaynak Kullanımı ve Ekolojik Planlama' Erzurum-Erzincan-Bayburt Bölgesel Gelişme Planı Kitap IV - Sentez ve Öneriler / Haritalar. Ekonomik-Toplumsal Mekansal Örgütlenme İçin Dar Bölgeli Polarize Model, UNDP, DPT, YTÜ, ATAÜ, ISBN975-461-399-0, Tayf Matbaacılık, İstanbul.

Ayaşlıgil, T., Tozar, T. 2008 : Doğal Kaynakların Sürdürülebilirliği için Geliştirilen 'Ekolojik Planlama Yöntemleri' İÜ Orman Fakültesi Dergisi Seri A, Cilt:, Sayı :, S., İstanbul.

Ayaşlıgil, Y. 1991 : Ekolojik Planlama I- II. Yüksek Lisans Dersi, Basılmamış ders notlarından üretilmiştir, İÜOF. İstanbul.
Muğla İl Çevre Durum Raporu, 2007.

Muğla Orman Bölge Müdürlüğü, Marmaris İşletme Müdürlüğü, Datça İşletme Şefliği, Orman Amenajman Planı, Raporu 2007.
Muğla Tarım Master Planı, Raporu 2003-2004.

National Geografic Temmuz, Bozburun - Datça Yarımadası, 2005.